

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA
PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BERNARDO BRAZDŽIONIO LITERATŪROS
PREMIJOS VERTINIMO KOMISIJOS PROTOKOLAS

2023 m. gruodžio 21 d. Nr. ASI-868

Pasvalys

Posėdis įvyko 2023 m. gruodžio 21 d. 10.00–10.40 val.

Posėdžio pirmininkė: Asta Simonaitė – Pasvalio rajono savivaldybės tarybos narė.

Posėdžio sekretorė: Rūta Jaruševičienė – Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus specialistė.

Dalyvavo: Danguolė Abazoriuvienė – Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė, Vladas Braziūnas – rašytojas, Lietuvos rašytojų sąjungos narys, Renata Šerelytė – prozininkė, poetė, dramaturgė, literatūros kritikė, Lietuvos rašytojų sąjungos narė, Laimutė Vaitkevičienė – lietuvių kalbos mokytoja-ekspertė.

Nedalyvavo: -

Posėdis vyko nuotoliniu būdu – per Zoom platformą.

Posėdyje dalyvavo visi komisijos nariai, kvorumas yra.

DARBOTVARKĖ:

1. Kandidatų į Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premiją aptarimas ir komisijos sprendimo siūlyti Pasvalio rajono savivaldybės tarybai apdovanoti išrinktą kandidatą Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premija priėmimas.

2. Kiti klausimai.

Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premijos vertinimo komisijos (toliau - Komisija) narė, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė, Danguolė Abazoriuvienė įvardino, kad Komisijos pirmininkei leidus, ji pradės Komisijos posėdį. Vadovaujantis Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premijos nuostatų (toliau – Nuostatai), patvirtintų Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. T1-15 (su visais aktualiais pakeitimais), 16¹ punktu, Komisijos darbą organizuoja ir koordinuoja Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka (toliau - Biblioteka). Komisijos narė informavo, kad nuo paraiškų Bernardo Brazdžionio literatūros premijai gauti priėmimo pabaigos (2023 m. lapkričio 2 d.) Bibliotekos atstovai stengėsi, kad Komisijos darbas būtų organizuojamas ir koordinuojamas tinkamai, buvo bendraujama su Pasvalio rajono savivaldybės tarybos (toliau - Taryba) 2023 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. T1-273 paskirtais Komisijos nariais, jiems buvo skirtas laikas susipažinti su paraiškose pateiktomis knygomis. Buvo vadovaujamasi Nuostatų 18 punktu ir stengiamasi Komisijos siūlymą dėl premijos skyrimo pateikti ne vėliau kaip per 60 dienų nuo paskutinės paraiškų priėmimo dienos. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu yra šventinis laikotarpis, komisija buvo sukviesta šiek tiek anksčiau, nei praėjus 60 dienų. Komisijos narė dėkojo visiems, kad galėjo skirti laiko prisijungti nuotoliniu būdu į komisijos posėdį ir įvardino visus posėdyje dalyvaujančius asmenis. Ji taip pat informavo, kad Biblioteka, atsižvelgdama į Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premijos vertinimo komisijos darbo reglamento (toliau - Reglamentas), patvirtinto Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. T1-28 (su visais aktualiais pakeitimais), 8

punktą, turėjo paskirti Komisijos sekretorių. Komisijos narė, eidama Bibliotekos direktorės pareigas, Komisijos sekretoriumi paskyrė Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus specialistę Rūtą Jaruševičienę.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė pasisveikino su Komisijos nariais ir perdavė žodį Komisijos sekretorei, kuri pagal Reglamentą turi pristatyti visas gautas paraiškas premijai gauti.

Komisijos sekretorė Rūta Jaruševičienė pasisveikino su komisijos nariais, pasveikino visus su artėjančiomis šventėmis ir trumpai papasakojo apie Savivaldybės administracijai pateiktas paraiškas.

Kvietimas teikti paraiškas buvo paskelbtas 2023 m. spalio 2 d., paraiškas buvo galima teikti iki 2023 m. lapkričio 2 d. Viso buvo gautos 4 paraiškos.

1. Pirmoji paraiška buvo gauta 2023 m. spalio 24 d. Autorius Alfonsas Bukontas pateikė kūrinį, savo poezijos knygą „Nežinoma Žemė“, kuri buvo išleista „Santaros“ leidyklos 2022 m. Autorius gyvena Vilniuje, yra senjoras, išleidęs 7 eilėraščių rinkinius, apdovanotas „Poezijos pavasario“ prizų, S. Šimkaus I laipsnio, P. Gaučio ir Jotvingių premijomis.

2. Antroji paraiška buvo gauta 2023 m. spalio 26 d. Paraišką pateikė Lietuvos rašytojų sąjunga, autorius – Aivaras Veiknys, kūrinys - „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“, kuris buvo išleistas Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos 2021 m. Autorius gyvena Elektrėnuose, yra jaunas poetas, žurnalistas, išleidęs keletą eilėraščių rinkinių bei poemą, sudaręs „Literatūrinės Vilniaus slinkty: jaunųjų poetų ir prozininkų almanachas“ leidinius nuo 2011 iki 2013 metų, bei „Poezijos pavasaris 2022: almanachas“. Yra gavęs 5 apdovanojimus, kurių tarpe ir „Poezijos pavasario“ apdovanojimai, „Panevėžio literatūrinės žiemos“ festivalio prizas, Jaunojo Jotvingio premija.

3. Trečioji paraiška buvo gauta 2023 m. spalio 30 d. Paraišką pateikė Labdaros ir paramos fondas „Baltasis balandis“, autorė - Aldona Dudonytė-Širvinskienė, kūrinys – romanas „Išdavystė“, kuris buvo išleistas paraišką pateikusių leidyklos 2022 m. Autorė gyvena Panevėžyje, yra senjorė, įsteigusi savo sūnaus Karolio Širvinsko vardo premiją, kuri skatina įvairių rajonų bei miestų literatus, skleisdama filantropijos idėjas. Išleidusi daugybę knygų, eilėraščių rinkinių, prozos ir poezijos rinkinių sudarytoja ir leidėja. Taip pat apdovanota aukščiausiu Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos apdovanojimu – "Gerumo žvaigždė" 2016 m., Lietuvos Respublikos 100-mečio proga ji apdovanota Anykščių rajono savivaldybės "Šimtmečio anykštėno" atminimo ženklu 2019 m., yra 2021 m. Lietuvos Respublikos Seimo Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalio "Tarnaukite Lietuvai" laureatė.

4. Ketvirtoji paraiška buvo gauta 2023 m. spalio 30 d. Paraišką pateikė Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, autorius - Rimvydas Stankevičius, kūrinys - eilėraščių rinkinys „Isitvėrimai“, kuris buvo išleistas paraišką pateikusių leidyklos 2022 m. Autorius gyvena Vilniuje, yra poetas, prozininkas, eseistas, išleidęs visą eilę eilėraščių, poezijos knygų, esė leidinių, 2022 m. gavęs Nacionalinę kultūros ir meno premiją bei dar 19 įvairiausių apdovanojimų.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė padėkojo už paraiškų pristatymą.

1. SVARSTYTA. Kandidatų į Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premiją aptarimas ir komisijos sprendimo siūlyti Pasvalio rajono savivaldybės tarybai apdovanoti išrinktą kandidatą Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premija priėmimas.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė įvardijo, kad visos paraiškos atitinka Nuostatų reikalavimus ir pasiūlė kiekvienam komisijos nariui pristatyti savo nuomonę, įžvalgas, analizę ir verdiktą. Komisijos pirmininkė pasiūlė Komisijos narei Renatai Šerelytei pasisakyti pirmajai.

Komisijos narė Renata Šerelytė įvardino, kad prozos kūrinys - romanas „Išdavystė“ (trečioji paraiška), iš techninės pusės atrodo ne labai tinkamas premijai gauti, su dideliu kiekiu skyrybos klaidų tekste. Jos nuomone, tai yra mėgėjiškas kūrinys. Autorė, Komisijos narės nuomone – puikus žmogus, gavusi puikių apdovanojimų ir filantropinių paskatų vedama įsteigusi Karolio Širvinsko vardo premiją, bet yra sakoma, jog geras žmogus nebūtinai geras rašytojas. Komisijos narė teigė skaičiusi pateiktą knygą, bent jau didelę dalį jos ištraukę. Dėl kitų paraiškose pateiktų kandidatų, ji teigė, jog kiekvienas iš jų galėtų būti puikus premijos laureatas, ir skyrus premiją bet kuriam iš jų nebūtų nusižengta teisingumo, meniškumo principams. Visi autoriai beveik lygiaverčiai. Jos nuomone,

Rimvydas Stankevičius bene solidžiausia figūra, nes yra Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas ir gavęs tikrai daug kitokių apdovanojimų, taip pat jo kūrybinis kelias yra labai nuoseklus. Kandidato Alfonso Bukonto poezija ir prof. Viktorijos Daujotytės rekomendacija Komisijos narei taip pat patiko, jos nuomone, tai tikrai savitas poezijos balsas. Komisijos narė teigė, kad širdyje ji labiausiai palaiko Aivaro Veiknio „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“. Jos nuomone, tai labai geri eilėraščiai, ir ši knyga vis dar tinkamai neįvertinta. Jos nuomone autorius – labai autentiškas poetas, Komisijos narei didelį įspūdį padarė ir tai, kad jis ne tik poetas, bet ir katilų apmūrintojas, dirbęs statybose, ragavęs grubaus, tikro gyvenimo, ir tai tikrai jaučiasi ir jo kūryboje, ir stipriai imponuoja. Jaunas, autentiškas poetas, ir Komisijos narė savo balsą atiduodų jam.

Komisijos narė Laimutė Vaitkevičienė pritarė Komisijos narei Renatai Šerelytei dėl romano „Išdavystė“, ji įvardino, jog šis kūrinys tikrai nėra tos lygos žaidėjas. Komisijos narė teigė, kad skaitydama trijų poetų kūrinius ji suprato, kad jai bus tikrai sunku išsirinkti kažkurį vieną. Visi poetai savotiškai panašūs, nes jie visi turi santykį su praeitimi. Visi kalba apie tam tikras praėjusias patirtis, vaikystės žemę ir, jos atspindžiai poezijoje suvokiami skirtingai. Komisijos narė mano, kad Alfonso Bukonto „Nežinoma Žemė“ – kiek tradiciškai iškelia Žemaitijos žemę, sakralizuoja vaikystės erdvę. Komisijos narei Rimvydo Stankevičiaus kūryba, jei reikėtų vadovautis emocijomis, būtų artimiausia. Įdomus jo filosofinis santykis, kai realybė yra tik savotiškas atspindys, nugulantis į vidinį pasaulį, dvasią. Aivaro Veiknio „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“ Komisijos narę sužavėjo nenudailinta, nenuglaistyta vaikyste, neornamentuota poetinė kalba, ir pačio autoriaus biografija Komisijos narei paliko didelį įspūdį dėl savo ėjimo literatūra. Komisijos narė pripažino, kad labai sunku apsispręsti.

Komisijos narys Vladas Braziūnas teigė perkaitęs visą romaną „Išdavystė“, tačiau atsižvelgdamas į klaidas ir turinį, kūrinio tikrai nesiūlo įvertinti premija. Jo nuomone, reikia džiaugtis, kad, nors premijai gauti tebuvo pateikti tik 4 kūriniai, iš jų net trys yra rimtai svarstylini. Komisijos nario nuomone, Alfonso Bukonto kūrybą yra malonu skaityti, per daugelį kūrybos metų autorius profesionaliai įgudęs, tad šiuo požiūriu jam prikišti nebūtų ko. Vis dėlto Komisijos narys pripažino, jog ryškesnį poetinį individualumą rodytų dviejų elektrėniškių – Rimvydo Stankevičiaus ir Aivaro Veiknio – kūryba. Stankevičius šiais metais atšventė jubiliejų, Veiknys dešimtmečiu jaunesnis. Komisijos narys sakėsi skaitydamas pretendentų kūrinius pirmiausia bandęs įžvelgti, kaip tie kūriniai dera su premijos nuostatais, Bernardo Brazdžionio kūrybos ir gyvenimo siekiais. Abu autoriai kuria tikrą poeziją. Rimvydas Stankevičius turi daugiau apdovanojimų, pripažinimų, jo kūrybos kelias tvirtas, racionalesnis; Aivaras Veiknys lyg žemiškesnis, spontaniškesnis, jo kūrybos raiška lyg ir žmogiškai tikresnė. Komisijos narys išreiškė nuomonę, jog jam gražiausias yra jaunas Bernardas Brazdžionis, į jį tad būtų panašiausias Aivaras Veiknys. Autorius nebijo šnekėti autobiografiškai, atvirais sentimentais gimtinei, nebijo būti balta varna tarp savo bendraamžių. Tokia šio poeto drąsa Komisijos nariui yra vertybė, tad jo balsas – už Aivarą Veiknį. Komisijos narys taip pat svarstė, jog būtų garbė turėti Rimvydą Stankevičių premijos laureatu, būtų lengva sakyti, kad kiti ateities laureatai turėtų į jį lygiuotis, bet, Vlado Braziūno nuomone, gražus ir B. Brazdžioniui tinkamas mostas būtų premiją skirti jaunesniam ir šitokiu būdu tarytum teigti, jog tarkim, po dešimtmečio, kai Aivaras Veiknys jau bus savo bičiulio Rimvydo Stankevičiaus dabartinio amžiaus, brandūs Aivaro Veiknio talento vaisiai liudys, jog Brazdžionio premijai, kaip ir pačiam Brazdžioniui, nesvetimas ir įžvalgus pasitikėjimas, ir kūrybinių ieškojimų palaikymas, kitaip sakant, kad šioji premija yra gyva ir gaivinga.

Komisijos narė Danguolė Abazoriuvienė pirmiausia susipažino su Alfonso Bukonto kūryba, komisijos narei ji labai patiko, lengvai skaitoma, Žemaitijos gamtos grožis buvo labai mielas kaip skaitytojui, buvo paprasta skaityti. Toliau Komisijos narė susipažino su Rimvydo Stankevičiaus kūriniu, kuriame buvo daug metaforų, dvasinių autoriaus patirčių, žmogaus santykių su tikrove. Autoriaus kūryba tikrai ne veltui įvertinta Nacionaline premija. Tačiau perskaičiusi Aivaro Veiknio „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“, Komisijos narė pripažino, jog ėmė blaškytis: kūrinys labai stiprus. Taip pat ji sakė, kad šis autorius yra buvęs Bibliotekoje „Poezijos pavasaris“ renginyje, tad asmeninė patirtis, susitikimas su jo kūryba, kuri jau tada ją sužavėjo, turėjo didelę įtaką jos apsisprendimui. Kūrinyje pateiktos autoriaus asmeninės patirtys, išgyvenimai, nuotaikos Komisijos narei labai patiko.

Ji sakė nelabai galinti vertinti techninės poezijos dalies, nes neturi kompetencijos taip analizuoti kūrinio, bet atsižvelgiant į tai, kokią įtaką jo kūryba daro žmogaus širdžiai, tie atviri jauno žmogaus išgyvenimai, tad ji linkusi balsuoti už Aivarą Veiknį. Aldonos Dudonytės-Širvinskienės romanas „Išdavystė“ Komisijos narei buvo paskutinis iš kūrinių. Labai gerbdama autorę ir jos didelį indėlį ir nuopelnus, Komisijos narė pripažino, jog tai tikrai ne tos lygos kūrinys ir jį verčiau reikėtų teikti galbūt kitokio pobūdžio konkursams.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė trumpai pasisakė apie premijai gauti teiktus kūrinius. Ji susipažino su visais kūriniais, mažiausiai dėmesio skyrė romanui „Išdavystė“, sakydama, jog tikriausiai dėl tų pačių priežasčių kaip ir kiti Komisijos nariai. Jos favoritai taip pat buvo tie patys du autoriai kaip ir kitiems Komisijos nariams – Rimvydas Stankevičius ir Aivaras Veiknys. Jai labai patiko Komisijos nario Vlado Braziūno mintis – esatis, tapatumas su pačiu Brazdžioniu, tas lieptas tarp Brazdžionio ir Aivaro Veiknio.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė pakvietė Komisijos narius balsuoti.

Komisijos narė Renata Šerelytė balsavo už Aivarą Veiknį ir jo kūrinį „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“.

Komisijos narė Laimutė Vaitkevičienė balsavo už Aivarą Veiknį ir jo kūrinį „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“.

Komisijos narys Vladas Braziūnas balsavo už Aivarą Veiknį ir jo kūrinį „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“.

Komisijos narė Danguolė Abazoriuvienė balsavo už Aivarą Veiknį ir jo kūrinį „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė balsavo už Aivarą Veiknį ir jo kūrinį „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“.

Komisijos nariai vienbalsiai nusprendė siūlyti Savivaldybės tarybai premiją skirti Aivarui Veikniui ir jo kūrinui „Mamuto medžioklė: eilėraščiai“.

1. NUTARTA. Siūlyti Pasvalio rajono savivaldybės tarybai apdovanoti Aivarą Veiknį Pasvalio rajono savivaldybės Bernardo Brazdžionio literatūros premija.

2. SVARSTYTA. Kiti klausimai.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė užsiminė, kad premijai įteikti yra svarstomos kelios datos, viena iš jų – 2024 m. kovo 11-oji.

Komisijos narys Vladas Braziūnas išreiškė nuomonę, jog būtų gerai, kad premijos teikimo data ateityje nebūtų keičiama, kad pasirinkta data ir vieta taptų tradicija, ritualu. Premijos teikimas galėtų išaugti į pasikartojančią šventę – žinoma, ji viskuo vis tokia pat nebus, nes kaskart bus apdovanojamas vis kitas autorius, tačiau reikėtų, kad svarbiausios šventės gairės išliktų. Taip pat reikėtų nepamiršti ir buvusių laureatų, juos kaskart pakviesti į premijos teikimo šventę. Kad būtų galima kartu pasidžiaugti, kad Pasvalys jiems liktų savas, prisimintinas, gerbtinas. Komisijos narys Vladas Braziūnas teigė, jog kūrėjui svarbu yra tokios premijos ir apdovanojimai, bet taip pat svarbu, kad tavęs nepamirštų, palaikytų su tavimi ryšį, tarsi jaukintų. Komisijos narys priminė, kad žmonės nuolatos planuoja savo laiką, ir žinojimas, kad premija teikiama tuo pačiu metu ir toje pačioje vietoje, leidžia lengviau susidėlioti savo planus.

Komisijos narė Danguolė Abazoriuvienė paantrino Komisijos nariui Vladui Braziūnui, ji sakė išgirdusi šią mintį, ir, kadangi, vadovaujantis Nuostatais Biblioteka kartu su Pasvalio rajono savivaldybės administracija organizuos premijos teikimo šventę, tikrai bus stengiamasi sukviesti visus laureatus. Tokia mintis labai graži. Kaip ir šventės rituališkumo reikmės paryškimas.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė pritarė Komisijos nario Vlado Braziūno mintims ir sutiko, kad būtina kvieisti buvusius premijos laureatus bei kurti premijos teikimo ritualą. Ji taip pat informavo komisijos narius, kad visi komisijos nariai turės galimybę susipažinti su posėdžio protokolu per 5 darbo dienas nuo posėdžio datos.

Komisijos narys Vladas Braziūnas pasiteiravo Komisijos narės Danguolės Abazoriuvienės, kaip reikėtų sukoordinuoti kūrinių, pateiktų kartu su paraiškomis, gražinimą.

Komisijos narė Danguolė Abazoriuvienė pasiūlė kūrinius, esančius pas Komisijos narius Vladą Baziūną ir Renatą Šerelytę, palikti Lietuvos rašytojų sąjungos būstinėje Vilniuje: į ją Komisijos narė Danguolė Abazoriuvienė planuoja netrukus nuvykti. Tada ir pasiims juos.

Komisijos nariai Vladas Baziūnas ir Renata Šerelytė pritarė siūlymui kūrinius palikti Lietuvos rašytojų sąjungos būstinėje.

Komisijos pirmininkė Asta Simonaitė džiaugėsi tokiu puikiu Komisijos darbu. Ji sakė, kad labai smagu būti ir kalbėtis ir apgailestavo, kad tikriausiai visi Komisijos nariai turi savų planų ir darbų. Ji nuoširdžiai padėkojo visiems posėdyje dalyvavusiems ir atsisveikindama palinkėjo gražių artėjančių švenčių.

Visi Komisijos nariai atsisveikino ir palinkėjo vieni kitiems gražių artėjančių švenčių.

Posėdžio pirmininkė

Asta Simonaitė

Posėdžio sekretorė

Rūta Jaruševičienė